

Proslav

U onome što slijedi kazivat će se o „kraju“, „zastarjelosti“ i „suvišnosti“ čovjeka u svjetlu ishoda metafizičke povijesti zapadnjačkog mišljenja. Na tragovima već izvedenih postavki iz mojeg petoknjižja *Tebnosfera* pojavljuje se misao o *homo kybernetesu*, koji nije ni ničeanski shvaćeni „nadčovjek“ ni biće sa značajkama prethodno odigranih mogućnosti podarenih „čovjeku“. Nije posrijedi ni izlišna kritika svih antropologija, od filozofijske, strukturalne, kulturalne do, naposljetku, kibernetičke, jer je to već izvedeno u najznačajnijem pokušaju mišljenja 20. stoljeća u Heideggerovu *Bitku i vremenu*, pa onda dalje sve do Deleuzeove *Razlike i ponavljanja*. Ne, zadaća mišljenja koja preostaje nama „suvremenima“ jest promisliti kako još uopće očuvati u mišljenju slobodu događaja nastajanja „novog“ bez pada u tehnički bezdan nihilizma „trećeg poretka kibernetike“. Za to vrijedi postavka o vladavini autonomnih objekata koji misle tako što vizualiziraju pojmove u digitalnoj simulaciji. Mišljenje je nemoguće bez tjelesnosti „čovjeka“ i njegova dostojanstva u egzistencijalnoj odluci o izboru vlastita puta kroz beskrajne niše ovoga života, kroz njegov labirint i njegov arhipelag samoće. Sve je u lutanju i traganju za horizontom koji se ocrtava na „praznom nebu“ kao bijela crta u beskraju. Ovo je knjiga o suvišnom čovjeku i njegovim iluzijama. Bez njih ipak ne bismo dospjeli do misli da ono što slijedi iz nadolazećeg vremena nosi svu težinu i otvorenost svijeta u nastajanju „novoga“ koje nas

bezuovjetno obvezuje na oĉuvanje tragova ljudske teŹnje za smislom. Sofoklo u *Antigoni* kaŹe stoga u zborskoj pjesmi:

πολλὰ τὰ δεινὰ κούδέν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει.*

---

* Mnogo je silnog, ali ništa silnije od ĉovjeka. (Op. prir.)